

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-031447

Datum B&W-besluit 13 april 2021

Voor de vergadering van raad d.d.
27 Mei 2021

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 11 mei 2021

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Afdeling Centrale Beheertaken

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
N.J. Altorf
020 540 4239
n.j.alfort@amstelveen.nl

Onderwerp

Van afval naar grondstoffenbeleid

Gevraagd besluit

1. De beleidsnota 'Van afval naar grondstofbeleid 2021-2025' vaststellen en daarmee te streven naar de landelijke doelstelling van 75% afvalscheiding en gemiddeld maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar.
2. Te kiezen voor nascheiding van de PMD-fractie uit het restafval door een scheidingsinstallatie.
3. Inzameling van restafval door middel van het 1 x per twee weken inzamelen van 140 liter mini-containers bij éénpersoons en 240 liter minicontainers bij meerpersoonshuishouden bij de laagbouwwoonings en bij de hoogbouw te kiezen voor ondergrondse restafvalcontainers.
4. Te kiezen voor het toepassen van containermanagementsysteem (CMS) om de afvalscheiding te verbeteren, de rechtvaardigheid te waarborgen en de kosten te beheersen;
5. De afvalscheiding verder te verbeteren door GFT in de zomerperiode wekelijks in te zamelen en de inzameling van OPK uit te breiden met verzamelcontainers op centrale punten.
6. De incidentele projectkosten, inclusief implementatie en een intensieve communicatiecampagne, ter hoogte van € 260.000 ten laste te brengen van de algemene middelen en de begroting 2021 hierop aan te passen bij de 1e Bestuursrapportage 2021;
7. De afvalstoffenheffing per 1 januari 2022 aan te passen naar een één- en meerpersoonshuishoudens tarief zonder dat dit effect heeft op de totale opbrengsten uit de afvalstoffenheffing en dit uit te werken t.b.v. de Kadernota 2022.
8. De structurele kosten van de inzamelwijziging ad € 312.000 structureel te verwerken in de begroting bij de Kadernota 2022, evenals dekking hiervan via een stijging van de afvalstoffenheffing per 1 januari 2022 met € 24 gemiddeld per huishouden.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Met het 'Van afval naar grondstofbeleid 2021-2025' willen we voldoen aan de doelstelling in het Landelijk Afvalbeheerplan van 75% afvalscheiding van huishoudelijk afval en een hoeveelheid van gemiddeld 100 kg restafval per inwoner per jaar. Het plan is op basis van participatie met de inwoners en diverse sessies met de raad tot stand gekomen. Een grote meerderheid van de inwoners vindt het halen van de landelijke doelen voor afvalscheiding belangrijk.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Het college kiest na consultatie in de commissievergadering Ruimte en Economie, een sessie met de woordvoerders over het taakveld Afvalinzameling en een Informatief Overleg voor de optie van nascheiding van PMD uit Restafval (variant 3 in de rapportage).

Door te kiezen voor nascheiding van het PMD afval uit het restafval wordt het eenvoudiger voor de inwoners om afval aan te bieden omdat ze daarmee 1 fractie (PMD) minder hoeven te scheiden dan in de huidige situatie. Het PMD wordt in de fabriek uit het restafval nagesorteerd. Het restafval met

PMD wordt 1 x per 2 weken in 140 liter voor éénpersoonshuishoudens en 240 liter minicontainers voor meerpersoons huishoudens ingezameld. De huidige (grotendeels) afgeschreven restafval-minicontainers met verschillende inhoudsmaten worden vervangen door nieuwe circulaire minicontainers met een uniform uiterlijk, die van gerecycled plastic zijn gemaakt.

In de voorbereiding op het afvalplan is regelmatig gesproken over het wel of niet toepassen van containermanagement (CMS). Het college ziet t.a.v. dit onderwerp een viertal opties:

1. CMS toepassen
2. Geen CMS toepassen
3. CMS pas invoeren na evaluatie van het afvalplan begin 2024
4. CMS al voorbereiden door de containers nu al te voorzien van chips/barcodes, maar het systeem vooralsnog niet te gebruiken.

Het college stelt voor om de nieuwe restafval-minicontainers te voorzien van containermanagement (CMS: chips of stickers met barcode). Een belangrijk voordeel van CMS is dat de afvalscheiding verbetert met 1 tot 3%. Dit is een belangrijke bijdrage in het streven naar het gemeentelijke doel van 75% afvalscheiding. De ervaring (landelijk) met dit systeem is dat hiermee ten opzichte van de huidige situatie een daling is te verwachten van 5 tot 15% van de hoeveelheid restafval. Dit betekent per jaar een besparing van 8 tot 25 kilo per inwoner. De verklaring hiervoor is dat er niet meer onterecht kan worden 'meegelift' door bedrijven met de inzameling van huishoudelijk afval. Via containermanagement wordt alleen het huishoudelijke afval ingezameld. Dit leidt tot een rechtvaardig systeem, waarbij de gemeente alleen het huishoudelijke afval inzamelt waar zij wettelijk voor verantwoordelijk is. Doordat er dan minder restafval wordt aangeboden via de gemeente zal op termijn (na ca. 2 jaar) de afvalstoffenheffing dalen met € 2,- tot € 7,- per aansluiting, waarmee het systeem zichzelf terugverdient. Daarnaast kan het inzamelbedrijf het containerbestand goed managen qua inzamelfrequenties, verloren/en of dubbele containers, optimalisatie van inzamelroutes e.d. Dit leidt tot een betere kostenbeheersing.

De tweewekelijkse inzameling van groente-, fruit- en tuinafval (GFT) wordt geïntensiveerd en vindt in de zomermaanden wekelijks plaats. De inzameling van OPK (oud papier en karton) aan huis wordt voortgezet en aangevuld met inzameling met ondergrondse containers op centrale punten. Hiervoor worden de ondergrondse PMD containers hergebruikt.

De huidige minicontainers voor GFT en oud papier en karton (OPK) worden na de afschrijvingsperiode op termijn vervangen door nieuwe circulaire minicontainers met een uniform uiterlijk, die van gerecycled plastic zijn gemaakt.

Samengevat:

Voorkeursvariant	Laagbouw (ca 80%)	Hoogbouw (ca 20%)
Restafval / PMD (plastic verpakkingen, metalen (blik) en drinkpakken)	Nieuwe circulaire minicontainer 140 / 240 liter, 26 x per jaar aanbieden, containermanagement.	Uitbreiding van (ondergrondse) verzamelcontainers
GFT (groente-, fruit- en tuinafval)	Op termijn (na afschrijving) nieuwe circulaire minicontainer, wekelijkse inzameling in zomermaanden.	Ongewijzigd met verzamelcontainers
OPK (oud papier en karton)	Voortzetting inzameling aan huis met nieuwe circulaire minicontainer, 13x per jaar. Aanvullende inzameling met ondergrondse containers op centrale punten. Voortzetten van papierinzameling door scholen, kerken en verenigingen in Kudelstaart	
Glas	Ongewijzigd met containers in de wijk	
Overig	Na besluitvorming wordt flankerend beleid opgesteld met maatregelen en interventies die het grondstofbeleid, een betere afvalscheiding en meer circulariteit van grondstoffen ondersteunen. Hierbij kan worden gedacht aan afvalcoaches,	

	handhaving, het verduurzamen van de textielinzameling en maatwerk voor kwetsbaren en huishoudens met (onvermijdbaar) veel afval, zoals gezinnen met kinderen in de luiers.
--	--

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2.4: Openbare ruimte

Aanleiding

In het Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029 is voor het streefjaar 2020 de gemeentelijke doelstelling opgenomen dat het aandeel afvalscheiding van huishoudelijk afval wordt verhoogd naar minimaal 75% en de hoeveelheid huishoudelijk restafval maximaal 100 kilo per inwoner per jaar bedraagt; in 2025 bedraagt de hoeveelheid restafval nog maar 30 kilo per inwoner per jaar. De doelstelling van 75% afvalscheiding is in het Collegeprogramma 2018-2022 (Vol vertrouwen vooruit!) overgenomen.

Argumenten

Het 'Van afval naar grondstofbeleid 2021-2025' streeft naar 75% afvalscheiding en gemiddeld 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Daarmee draagt het bij aan het behalen van de landelijke ambities en doelstellingen in het Rijksbrede programma circulaire economie en het Landelijk afvalbeheerplan.

Het Rijksbrede programma circulaire economie richt zich op de ontwikkeling naar een vóór 2050 te realiseren circulaire economie. De ambitie is om in 2030 een (tussen) doelstelling te realiseren van 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen). De inzameling van huishoudelijk afval biedt kansen voor de transitie naar een circulaire economie met als uitgangspunt hergebruik van producten en grondstoffen.

In het 'Van afval naar grondstofbeleid 2021-2025' zijn op basis van praktijkvoorbeelden op het gebied van bron- en nascheiding drie varianten uitgewerkt:

- 1) Servicemodel aan huis inzamelen: GFT, OPK en restafval met minicontainers ophalen en:
 - a. PMD in zakken
 - b. PMD in minicontainers
- 2) Omgekeerd inzamelen: grondstoffen GFT, PMD en OPK worden met minicontainers aan huis opgehaald, bewoners brengen restafval weg naar ondergrondse containers in de wijk
- 3) Nascheiding van PMD uit restafval: restafval/PMD, GFT en OPK worden met minicontainers aan huis opgehaald

Tijdens de participatie hebben inwoners aangegeven maximaal drie minicontainers aan huis te willen hebben.

De voorkeursvariant van het college is variant 3 (nascheiding) en houdt in dat het PMD samen met het restafval in een minicontainer van 240 liter aan huis wordt opgehaald. Bij de hoogbouw wordt dit ingezameld met verzamelcontainers. Daarnaast wordt er meer service geboden op de inzameling van GFT (wekelijkse inzameling in zomermaanden) en OPK (brengvoorzieningen op centrale punten).

Variant 1a betekent inzameling van PMD via doorzichtige zakken aan lichtmasten. Binnen de gemeente is gebleken dat hier geen draagvlak voor is. Variant 1b: betekent voor huishoudens een extra ruimtebeslag van een vierde minicontainer aan huis. Uit de bewonersparticipatie is gebleken dat een meerderheid van de huishoudens daar niet op zit te wachten. Bij variant 2: omgekeerd inzamelen vindt inzameling van restafval plaats met circa 100 ondergrondse containers, die ver

spread in alle wijken van de gemeente worden geplaatst. Dit brengt investeringen voor Meerlanden met zich mee met een meerjarige afschrijvingstermijn (meer dan tien jaar). Deze investeringskosten worden door Meerlanden doorberekend in de DVO.

Kantttekeningen

Afvalscheidings- en verwerkingstechnieken zijn in ontwikkeling.

Een aantal eindverwerkers van restafval (afvalverbrandingsinstallaties) biedt de mogelijkheid om PMD uit huishoudelijk restafval na te scheiden. Het AEB scheidt op dit moment al het restafval van de gemeente Aalsmeer na in een scheidingsinstallatie, de overeenkomst met het AEB loopt af eind 2022. Grondstofstromen zoals GFT, OPK en textiel raken in restafval op dit moment te veel verontreinigd om hoogwaardig te kunnen worden hergebruikt. De techniek is in ontwikkeling, maar met alleen nascheiding van PMD blijft de gemeentelijke doelstellingen van 75% afvalscheiding vooralsnog buiten bereik. De verwachting is dat we de komende jaren met nascheiding een scheidingspercentage kunnen halen van 65 tot 70%. Met alleen nascheiding is niet te verwachten dat de hoeveelheid restafval afneemt, dit kan wel door intensivering van o.a. de GFT-inzameling en de OPK inzameling.

Het voordeel van nascheiding van PMD is gemak voor de inwoner doordat alle plastic verpakkingsmateriaal, blik en drinkpakken bij het restafval kan worden aangeboden.

Voor bronscheiding van PMD pleit dat het de bewustwording bevordert over de waarde van grondstoffen en het beperken van restafval. Door PMD aan de bron te scheiden ervaren inwoners enerzijds hoe groot het volume PMD is en anderzijds hoe weinig restafval er over blijft. Dit biedt inwoners meer mogelijkheid om aan preventie, het voorkomen van verpakkings- en niet recyclebaar restafval, te doen.

Verbrandingsbelasting op restafval.

In het kader van fiscale vergroening heeft het Rijk in 2015 een belasting op het storten en verbranden van afval ingevoerd om het hergebruik van grondstoffen te stimuleren en minder afval te verbranden. Het geïndexeerde tarief 2020 is € 32,63 per ton restafval.

Uitgaande van een totale jaarlijkse hoeveelheid restafval van ruim 6.000 ton betekent deze belasting voor Aalsmeerse huishoudens een opslag van € 15 in 2021 op het tarief van de afvalstoffen heffing. Een verdere stijging van de verbrandingsbelasting kan in de komende jaren niet worden uitgesloten.

De financiële effecten zijn afhankelijk van het scheidingsgedrag van inwoners

Het daadwerkelijk afvalscheidingsgedrag van de inwoners heeft invloed op de hoogte van de kosten en opbrengsten. Door de aard van de maatregelen, een zorgvuldige implementatie, gerichte communicatie en eventuele bijsturing wordt getracht dit risico zo klein mogelijk te houden. Voor het overige bestaat het risico voornamelijk uit niet beïnvloedbare ontwikkelingen op de markt (bijvoorbeeld de papierprijs), bijdragen uit het Afvalfonds (glas, PMD, inkomsten zijn tot en met 2029 vastgelegd) en landelijke belastingen voor het verbranden van restafval.

Wat als je het afvalbeleid niet wijzigt?

Als het afvalbeleid niet wordt gewijzigd dan hebben we te maken met een verouderd containerbestand, zal er geen verbetering van de afvalscheiding optreden en kom het streven/doel om te komen naar 75% afvalscheiding en gemiddeld 100 kg restafval per inwoner per jaar verder uit beeld. Daarnaast blijft de overlast door het losgeplaatste PMD bij de verzamelcontainers bij de winkelcentra en in de wijken in stand.

Financiën

De wijziging van het grondstofbeleid leidt op basis van de huidige inzichten en uitgangspunten tot

een verhoging van de afvalstoffenheffing, daarbij komen ook nog kosten voor de incidentele projectkosten en communicatie.

De nascheidingsvariant heeft tot gevolg dat de afvalstoffenheffing gemiddeld ca € 24,- per huishouden hoger wordt. De opbouw hiervan is:

Restafval nieuwe minicontainers (140/240 liter)	3 euro
Restafvalcontainers met CMS-systeem	6 euro
Verdubbeling inzamelcapaciteit rest/pmdfractie hoogbouw	5 euro
Gft-zomerinzameling (10 x extra)	10 euro
Uitbreiding oud papier/karton containers door ombouw	- euro

De kosten nemen daardoor met 12.997 betalende huishoudens toe met € 312.000, te dekken via de afvalstoffenheffing.

De incidentele projectkosten (inclusief implementatie) en communicatie worden geraamd op € 260.000. Voorgesteld wordt deze incidentele projectkosten ten laste te brengen van de algemene middelen en de begroting 2021 hierop aan te passen bij de 1e Bestuursrapportage 2021;

Ten behoeve van het nieuwe afvalbeleid is het noodzakelijk om de huidige grotendeels afgeschreven minicontainers voor restafval (formaten 80, 140 en 240 liter) te vervangen door nieuwe minicontainers van 140 liter voor éénpersoons- en 240 liter voor meerpersoonshuishoudens en tegelijkertijd de (tijdelijke) bovengrondse containers voor PMD te verwijderen. Bij een deel van deze inzamelmiddelen is er nog een restant boekwaarde aanwezig (inzamelmiddelen bij nieuwbouw en recent vervangen minicontainers). De boekwaarde van het vervroegd vervangen van deze inzamelmiddelen bedraagt € 100.000. Dit zijn eenmalige kosten die onderdeel uitmaken van de genoemde 'incidentele' projectkosten.

Het voorstel is om de overige minicontainers voor GFT en OPK, die nog een boekwaarde hebben, nu nog niet te vervangen, maar pas te vervangen bij het einde van de economische levensduur. Op deze wijze wordt vervroegd afschrijving van deze minicontainers voorkomen.

Conform de DVO met Meerlanden worden alle benodigde investeringen door Meerlanden gerealiseerd, waarbij de periodieke (afschrijvings- en rente-) kosten via de DVO aan de gemeente in rekening worden gesteld.

Aanpassing tariefstructuur afvalstoffenheffing

Tegelijkertijd met de introductie van een nieuwe afvalinzamelmethodiek, is het voorstel om de tarieven voor de afvalstoffenheffing aan te passen. De huidige tariefstructuur is gebaseerd op het formaat van de minicontainer voor restafval. In het voorstel krijgen alle laagbouw aansluitingen een minicontainer voor restafval en PMD met een inhoud van 140 liter (éénpersoons) of 240 liter (meerpersoons).

Als nieuwe tariefstructuur wordt voorgesteld om net als de meeste gemeenten in Nederland uit te gaan van tarieven voor één- en meerpersoonshuishoudens. De hoogte van deze bedragen worden nader uitgewerkt voor de begroting 2022, waarbij het uitgangspunt is dat de totale som aan inkomsten gelijk is aan de huidige situatie. In 2020 waren in Aalsmeer 3.515 éénpersoonshuishoudens en 9.482 meerpersoonshuishoudens (bron: gemeentebelastingen).

Communicatie

De gemeente zal in samenwerking met Meerlanden een intensieve communicatiecampagne voeren die aansluit op de planning van de invoering van het nieuwe grondstofbeleid.

Procedure

Na besluitvorming wordt een implementatieplan, communicatiestrategie en flankerend beleid uitgewerkt. Het implementatieplan geeft de planning van de invoering van de maatregelen (gefaseerd in 2022). In 2023 vindt nazorg en eventuele bijstelling plaats.

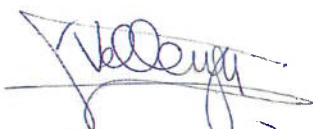
In het communicatieplan wordt de ondersteunende voorlichting en communicatie nader ingevuld. Het flankerend beleid bevat maatregelen en interventies die het vastgestelde grondstofbeleid, een betere afvalscheiding en meer circulariteit van grondstoffen ondersteunen. Hierbij kan worden gedacht aan afvalcoaches, handhaving, textielinzameling en maatwerk voor kwetsbare groepen en huishoudens met (onvermijdbaar) veel afval, zoals gezinnen met kinderen in de luiers. Uitgaande van besluitvorming in mei 2021 is de globale planning als volgt:

Besluitvorming en implementatie grondstofbeleid	2021					2022						2023	
	4	5	6	7	8...	1	2	3	...	11	12	1	...
Commissie Ruimte/Economie (11 mei)		x											
Raad (27 mei)		x											
Opstellen implementatie- en communicatieplan			x	x	x								
Opstellen flankerend beleid			x	x	x								
Gefaseerde invoering (2022)						x	x	x	x	x	x		
Nazorg en bijstelling (2023)												x	x

Bijlagen

- Van afval- naar grondstofbeleid 2021-2025
- Addendum op Van afval- naar grondstofbeleid 2021-2025

de secretaris,

drs. Sj. Vellenga

de burgemeester,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Gewijzigd

Besluit

1. De beleidsnota 'Van afval naar grondstofbeleid 2021-2025' geamendeerd vaststellen en daarmee te streven naar de landelijke doelstelling van 75% afvalscheiding en gemiddeld maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar.
2. Te kiezen voor nascheiding van de PMD-fractie uit het restafval door een scheidingsinstallatie.
3. Inzameling van restafval door middel van het 1 x per twee weken inzamelen van 140 liter mini-containers bij éénpersoons en 240 liter minicontainers bij meerpersoonshuishouden bij de laagbouwwoonruimten en bij de hoogbouw te kiezen voor ondergrondse restafvalcontainers.
4. De afvalscheiding verder te verbeteren door GFT in de zomerperiode wekelijks in te zamelen en de inzameling van OPK uit te breiden met verzamelcontainers op centrale punten. De verzamelcontainers (brengvoorzieningen) voor oud papier en karton worden in Kudelstaart alleen geplaatst bij hoogbouw.
5. De incidentele projectkosten, inclusief implementatie en een intensieve communicatiecampagne, ter hoogte van € 260.000 ten laste te brengen van de algemene middelen en de begroting 2021 hierop aan te passen bij de 1e Bestuursrapportage 2021;
6. De afvalstoffenheffing per 1 januari 2022 aan te passen naar een één- en meerpersoonshuishoudens tarief zonder dat dit effect heeft op de totale opbrengsten uit de afvalstoffenheffing en dit uit te werken t.b.v. de Kadernota 2022.
7. De structurele kosten van de inzaameling wijziging ad € 312.000 structureel te verwerken in de begroting bij de Kadernota 2022, evenals dekking hiervan via een stijging van de afvalstoffenheffing per 1 januari 2022 met € 18 gemiddeld per huishouden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2021.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

Mr. G.E. Oude Kotte

